

ಬಾಲದಂಡೆಯ ಲೀಲೆ!

■ ಪ್ರಕಾಶ ಎಸ್. ಮನ್ಸಂಗಿ
ಚಿತ್ರ : ಆಕಾಶ

ಇದು ಮೊನಾರ್ಕ್‌ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪಕ್ಕಿ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹೆಸರು ಟೆರ್ಪಿಫೋನ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸಿ. ಇದರ ಮೂರು ಉಪ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. ಹಿಮಾಲಯನ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಫೈಕ್ಯಾಚರ್, ಸಿಲೋನ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಫೈಕ್ಯಾಚರ್ ಮತ್ತು ಟೆರ್ಪಿಫೋನ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಫೈಕ್ಯಾಚರ್.

2015ರವರೆಗೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಫೈಕ್ಯಾಚರ್ ಹಕ್ಕಿ, ಬಿಡ್ಡು ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಫೈಕ್ಯಾಚರ್ ಹಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಅಮೂರ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಫೈಕ್ಯಾಚರ್ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಏಷ್ಯನ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಫೈಕ್ಯಾಚರ್ ಹಕ್ಕಿಗಳೆಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಫೈಕ್ಯಾಚರ್‌ನೇ ಟೆರ್ಪಿಫೋನ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಫೈಕ್ಯಾಚರ್ ಹಕ್ಕಿಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೋಹಕ ಬಣ್ಣದಿಂದಾಗಿ ರಾಜಹಕ್ಕಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವರು. ಉದ್ದವಾದ ಬಾಲವಿರುವುದರಿಂದ ಬಾಲದಂಡೆ ಹಕ್ಕಿಯೆಂದೂ ಹೆಸರಿದೆ.

ಈ ಹಕ್ಕಿ ಪಿಕ್ಕಳಾರವನ್ನೇ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಅದರ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಹೋಲುವ ಇದಕ್ಕೆ ಉದ್ದ ಬಾಲವಿದೆ. ಇದು ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಗಂಡು ರಾಜಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 19-22 ಸೆಂ.ಮೀ. ಉದ್ದವಿದೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಕಿರೀಟ ಹಾಗೂ ಜುಟ್ಟು ಇದೆ. ದುಂಡು ಕೊಕ್ಕು, ಕಪ್ಪು ಕಣ್ಣುಗಳಿವೆ. ಕೆಂಗಂದು ರೆಕ್ಕೆಗಳಿವೆ. ಇದರ ಬೆನ್ನು ಕೆಂಗಂದು, ಕೆಳಭಾಗ ಮತ್ತು ಗಂಟಲು ಬೂದು ಬಣ್ಣದ್ದು. ಗಲ್ಲ ಇಡುಗಪ್ಪಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತುಸು ಬೂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಪ್ಪು. ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿಯ ಲಕ್ಷಣವಿದ್ದರೂ, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅಷ್ಟು ದ್ದದ ಬಾಲವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಜೋಡಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕರ್ಕಶವಾದ ಕೂಗು ಹಾಕುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮೆಲುಕವಾದ ಧ್ವನಿ ಹೊರಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಬಾಲದಂಡೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹುಳುಗಳು, ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಗಾಳಿಯಲ್ಲೇ ಕೀಟಗಳ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ. ಮಧ್ಯೆ ಏಷ್ಯಾದ ದೇಶಗಳು, ಭಾರತ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಹಕ್ಕಿಯ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಾಲ ಫೆಬ್ರವರಿಯಿಂದ ಜುಲೈವರೆಗೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಬಾಲವನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತ ಹಾರಾಡತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಾಲವನ್ನು ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತಿರುಗಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬು. ಯಾವ ಗಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುಣಿಯುವುದೋ ಅದನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದರತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನಂತರ ಹೆರಿಗೆಯ ತಯಾರಿ. ಮರದ ಸಣ್ಣ ಕವಲಿನಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟಲಿನಾಕಾರದ ಹುಲ್ಲು, ನಾರಿನ ಗೂಡನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿ ಸೇರಿ ರಚಿಸುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತದೆ. 15 ರಿಂದ 20 ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಕಾವು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅನಂತರ ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಮರಿಗಳು 21- 23 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ಗಂಡು- ಹೆಣ್ಣು ಎರಡೂ ಸಂಸಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಇವು ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಇರುವುದರಿಂದ ಫೋಟೋ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಈಗ ವಿರಳವಾಗಿರುವ ಈ ಸ್ವರ್ಗದ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಹೌದು.

